

Produktion hos tackor och lamm utfodrade med gräs/klöverensilage med eller utan kemiska tillsatsmedel

E. Nadeau^{1,2} och A. Arnesson¹

¹Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Box 234, 532 23 Skara

²Hushållningssällskapet Sjuhärad, Rådde Gård, 514 05 Långhem

Korrespondens: elisabet.nadeau@slu.se

Syftet med den här studien var att undersöka effekt av kemiska tillsatsmedel till gräs/klöverensilage på konsumtion och produktion hos dräktiga och digivande tackor och deras lamm. Grönmassan (75 % timotej (*Phleum pratense* L.) och rörsvingelhybrid (*Lolium multiflorum* L. x *Festuca pratensis*/25 % rödklöver (*Trifolium pratense* L.) på torrsbstans (ts)-basis) förtorkades till 34 % ts innan pressning i rundbalar. Tillsatsmedlen GrasAAT Plus (syramedel innehållande myrsyra, propionsyra, bensoesyra och deras salter; Addcon Nordic AS) vid en dosering på 3 liter/ton grönmassa och Kofasil Ultra K (saltbaserat medel innehållande nitrit, hexamin, sorbat, bensoat och propionat; Addcon Europe GmbH) vid en dosering på 2 liter/ton tillsattes grönmassan vid pressningen, vilka jämfördes med balar utan tillsatsmedel. Tjugoen tackor av finull x dorset korsning och dräktiga med en texelbagge slumpades ut på de tre ensilagebehandlingarna med sju tackor per behandling. Tackorna utfodrades med 0,5 kg kraftfoder (Tacka, Lantmännen Lantbruk) och ensilage i fri tillgång i sen dräktighet tre veckor innan lamning och i digivningsperioden, som varade i åtta veckor. Lammen utfodrades med fri tillgång på kraftfoder (Lamm 500, Lantmännen Lantbruk) och ensilage fram till avvänjning vid 56 dagars ålder och därefter 0,8 kg kraftfoder och ensilage i fri tillgång fram till slakt vid 44-45 kg levande vikt. Data på tackor och lamm analyserades i PROC MIXED (SAS ver. 9.3). Vid signifikant *F*-test separerades least square (LS) means med Tukey's test och kontrasten "tillsats jämfört med obehandlat ensilage" analyserades eftersom tillsatsmedelsbehandlingarna inte skilde sig åt signifikant ($P > 0,05$). Ensilaget innehöll 140 g råprotein, 477 g neutral detergent fibre och 11,4 MJ omsättbar energi per kg ts. Fermenteringskvaliteten i ensilaget var god (pH: 4,4-4,5, mjölksyra: 51-73 g, ättiksyra: 9-11 g, vattenlösliga kolhydrater: 93-129 g/kg ts; NH₃-N: 68-89 g/kg total N) utan signifikanta skillnader mellan behandlingarna förutom för etanol (5 g/kg ts vs. 13 g/kg ts för behandlat respektive obehandlat ensilage; $P = 0,004$). Tackorna hade liknande ensilagekonsumtion (2,2 och 3,3 kg ts/dag under dräktighet respektive digivning) och hull (3,5 och 2,9 under dräktighet respektive digivning) oavsett ensilagebehandling. Lammens födelsevikt var i genomsnitt 0,6 kg högre (5,8 kg vs. 5,2 kg; $P = 0,01$) och den dagliga tillväxten från födsel till avvänjning var 30 g större (439 vs. 409 g/dag; $P = 0,03$) för lamm födda från tackor utfodrade med behandlat ensilage jämfört med lamm från tackor utfodrade med obehandlat ensilage. Avvanda lamm som fick behandlat ensilage åt mer av ensilaget än de lamm som fick obehandlat ensilage (0,68 vs. 0,55 kg ts/dag; $P = 0,02$) utan att påverka tillväxten. Slaktkroppsvikt (19,7 kg), slaktutbyte (44 %) och slaktkroppens formklass (9,7) skilde sig inte mellan lamm utfodrade med ensilage med eller utan tillsatsmedel. Däremot var fettklassen högre (7,5 vs. 6,7; $P = 0,03$) för lamm som fick behandlat ensilage än för lamm som fick obehandlat ensilage. Den högre födelsevikten och den högre tillväxten från födsel till avvänjning hos lammen visar på förbättrad näringsförsörjning hos tackorna, som utfodrades med ensilage som var behandlat med kemiska tillsatsmedel.

Projektet finansierades av Addcon, Agroväst och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Lästips

Nadeau E. och Arnesson A. (2016) Intake and performance of ewes and lambs fed grass-clover silage treated with chemical additives. *Grassland Science in Europe* 20, 479-481.